

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 30/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vattenlagen

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 september 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av vattenlagen (RP 87/2013 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Pekka Kemppainen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Sinikka Pärnänen, miljöministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I enlighet med sitt behörighetsområde har utskottet behandlat propositionen med fokus på propositionens miljökonsekvenser. Klimatförändringen antas för Finlands del föra med sig betydande fluktuationer när det gäller vattenflöden i älvar och vattenstånd i sjöar. Det kommer sannolikt att märkas i form av reducerade vårflöden och ökade vinterflöden i vattendrag och fler riskfaktorer i synnerhet sommartid till följd av längre torrperioder. Den tilltagande vattenbristen i slutet av somrarna kan medföra allt fler problem i fråga om vattnets kvalitet, den ekologiska statusen och fiskbestånden. Redan nu kan man hos oss iaktta vissa förändringar i vattenförhållandena av den typ som befaras bli följden av ett varmare klimat.

Utskottet konstaterar att vattenreglering är ett viktigt sätt för oss att behärska vattenflöden. För närvarande finns det drygt tvåhundra tillstånd

för vattenhushållning som gäller reglering. Största delen av regleringstillstånden är mycket gamla och det är ovanligt att tillståndsvillkoren justerats efter att de beviljats.

I propositionen föreslås nya bestämmelser som kunde öka beredskapen inför översvämningar och torrperioder. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska vid behov utreda möjligheterna att minska sådana skadeverkningar som översvämningar eller torka kan medföra för vattendragen ur ett allmänt perspektiv. En redogörelse över de åtgärder som behövs för att minska de skadliga verkningarna av översvämning eller torka ska sammanställas i samarbete med tillståndsinnehavarna samt kommunerna och andra myndigheter inom området. Vid behov ska redogörelsen täcka ett helt avrinningsområde. På grundval av redogörelsen kan en närings-, trafik- och miljöcentral i framtiden anhängiggöra en ansökan hos regionförvaltningsverket om att

tillståndsvillkoren för ett eller flera vattenhushållningsprojekt ska ses över eller nya villkor meddelas.

Utskottet anser att propositionen är behövlig eftersom vattenlagens bestämmelser i dagsläget möjliggör ingripanden i regleringsbestämmelser för vattenhushållningsprojekt närmast med stöd av bestämmelsen om avvärjande av fara. I sådana fall handlar det ändå närmast om tillfälliga myndighetsbeslut av engångsnatur för att avvärja en omedelbar fara och det går inte att med stöd av den bestämmelsen på längre sikt utveckla regleringen som en större helhet. En översyn av gamla tillstånd kunde göra det möjligt att ta i bruk åtgärder för att avvärja faror eller allvarliga skador under förändrade förhållanden. Men utskottet framhåller också att innehavarna av regleringstillstånd ska garanteras rättsrygghet genom att villkoren för en översyn av tillståndet definieras tillräckligt exakt.

Utskottet ser det som positivt att de förslag till nya förfaranden som lagförslaget innehåller leder till bättre beredskap inför exceptionella förhållanden, varvid vattenlagens avvärjningsbe-

stämmelser inte aktualiseras. Utskottet betonar att översynsförfarandet ska beakta miljösynpunkter i tillräcklig utsträckning. Plötsliga förändringar i avtappning kan ha många skadliga följder för miljön som skulle kunna undvikas eller minskas genom långsiktigare och planmässigare regleringar.

Också i det här sammanhanget understryker utskottet det ökade behovet att skärpa beredskapen inför utsikten att extrema fenomen i fråga om väder och vattenförhållanden blir allt vanligare. Bättre beredskap underlättar samtidigt anpassningen till klimatförändringarna. Större beredskap inför översvämningar minskar också urlakningen av fasta partiklar och näringsbelastningen av vattendrag. Förmågan att förutse torrperioder minskar i sin tur de menliga effekterna för vattenlevande organismer.

Ställningstagande

Miljöutskottet anför

att jord- och skogsbruksutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 7 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Rakel Hiltunen /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Mikael Jungner /sd
Antti Kaikkonen /cent
Pauli Kiuru /saml

Jari Lindström /saf
Tapani Mäkinen /saml
Martti Mölsä /saf
Anni Sinnemäki /gröna
Mirja Vehkaperä /cent
Juha Väättäinen /saf
vjäs. Sirpa Paatero /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.